

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ КОЛЕДЖ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Приймальної комісії

А.А. Палаш

03 / 03 / 20 19

**ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ВИПРОБОВУВАННЯ
з ІСТОРІЇ УКРАЇНИ**

для зарахування на навчання на основі повної загальної середньої освіти

Розглянуто та схвалено на засіданні
циклової комісії загальноосвітніх дисциплін
протокол № 6 від « 18 » 03 / 20 19 р.
Голова комісії Т.В. Сергєєва Т.В. Сергєєва

Полтава-2019

Зміст навчального матеріалу

1. Вступ

Предмет і завдання курсу історії України. Проблеми періодизації історії України.

2. Найдавніша історія України.

Українські землі в епоху палеоліту, мезоліту. Праукраїнський етнос. Розселення первісних людей. Неолітична революція. Пам'ятки трипільської культури. Гіпотези щодо виникнення найдавніших держав на території України. Народи Північного Причорномор'я (таври, кіммерійці, скіфи, сармати, готи). Антична цивілізація Північного Причорномор'я.

Східні слов'яни на території України. Розселення східних слов'ян. Економіка і соціальні відносини східних слов'ян. Передумови утворення держави у східних слов'ян.

3. Утворення і розвиток держави Київська Русь.

Концепції походження держави Київська Русь та її назви. Розширення і зміцнення Київської держави наприкінці IX-X ст. Розквіт Київської Русі наприкінці X- I половині XI ст. Запровадження християнства. Історичне значення християнізації Русі. Політична система. Соціально – економічний розвиток. Зовнішня політика київських князів. Русь і кочівники.

Причини і етапи феодальної роздробленості. Занепад Києва. Тимчасова політична стабілізація суспільства: Володимир Мономах, Мстислав Великий. Занепад Київської Русі з другої половини XI століття. Посилення удільних князівств. Культура Київської Русі.

4. Галицько-Волинська держава.

Політичний, соціальний та економічний розвиток в XII - першій половині XIV століть. Роман Мстиславич. Данило Галицький. Боротьба галицько-волинських князів з монголо-татарами. Занепад Галицько-Волинського князівства. Галицько-Волинське князівство як одна із форм української державності.

5. Українські землі під владою Литви та Польщі (XIV - перша половина XVII ст.).

Включення українських земель до складу Литовської держави. Політика великих литовських князів на українських землях. Передумови польсько-литовської інтеграції. Кревська та Городельська унії. Боротьба руських князів проти польсько-литовського зближення. Ліквідація удільних князівств. Люблінська унія та її наслідки для України. Суспільна організація та соціально-економічні відносини. Магдебурзьке право. Литовські статuti. Православні братства в Україні. Брестська церковна унія: передумови та наслідки. Посилення національно-релігійного гноблення. П.Могила. Роль церкви у збереженні самобутності українського народу.

Причини та джерела появи козацтва. Створення Запорізької Січі. Д.Вишневецький. Устрій та військово-політична організація Запорізької Січі. Реєстрове козацьке військо. Піднесення козацтва в другій половині

XVI століття. Боротьба козацтва з турками і татарами. Гетьман П. Сагайдачний. Хотинська війна
Козацькі повстання. Причини поразки та наслідки повстань.

6. Визвольна війна українського народу середини XVII ст. Утворення козацької держави.

Причини, характер і рушійні сили війни. Початковий етап війни (1648-1649). Перемоги козацько-селянського війська під Жовтими Водами, Корсунем, Пилявцями. Битва під Зборовом. Зборівський мир. Відновлення української державності. Формування державних інституцій і активізація зовнішньополітичної діяльності уряду Б.Хмельницького. Молдавські походи Хмельницького. Битва під Берестечком і Білоцерківський мир. Битви під Батогом і Жванцем. Зближення України з Московією. Переяславська Рада. Березневі статті Б.Хмельницького 1654 року. Вхідження України під протекторат Московії. Завершальний етап Визвольної війни. Воєнні дії 1654-1657 рр. Становище Гетьманщини після смерті Б.Хмельницького. Основні напрями внутрішньої та зовнішньої політики І.Виговського. Гадяцька унія. Битва під Конотопом. Гетьманування Юрія Хмельницького. Поглиблення руйнівних процесів в Українській державі.

Історичне значення Визвольної війни українського народу. Оцінка особи Богдана Хмельницького в науковій літературі.

7. Соціально-економічний та політичний розвиток України в другій половині XVII - XVIII ст.

Політичне життя в Україні в другій половині XVII століття. Спроби об'єднання українських земель. П. Дорошенко, І.Самойлович. Стабілізація політичного життя в Україні в кінці XVIII століття. Гетьман І.Мазепа. Союз І.Мазепи з Карлом XII. Полтавська битва. Ліквідація Запорізької Січі. Гетьман у вигнанні - П.Орлик. Конституція П. Орлика 1710 року. Обмеження Української автономії в першій половині XVIII ст. Діяльність Малоросійської колегії. Правління гетьманського уряду (1735-1750). Гетьман К.Розумовський. Ліквідація гетьманату Катериною II. Посилення антиукраїнської політики російського царизму. Ліквідація Запорізької Січі 1775 року і скасування козацької автономії.

Історичне значення Існування Української Гетьманської держави другої половини XVII-XVIII століття.

Становище українських земель під владою Речі Посполитої в кінці XVII-XVIII століттях. Визвольні повстання 1702-1704 рр. С.Палій. Гайдамацькі рухи 1730-1760-х рр. Коліївщина, Рух опришків. О.Довбуш. Занепад та поділи Речі Посполитої. Нове політичне розчленування України Російською та Австрійською імперіями.

8. Українські землі під владою Російської та Австрійської імперій у I половині XIX ст.

Адміністративно-територіальний устрій українських земель у складі іноземних держав.

Криза кріпосництва і розвиток капіталістичних відносин. Початок промислового перевороту. Місце України в зовнішній торгівлі Російської імперії.

Загострення соціально-економічних протиріч в Україні. Селянські повстання. У.Кармелюк.

Початковий етап національного відродження. Становлення української інтелігенції. Діяльність декабристів в Україні. Вплив польського повстання 1830-1831 років на національне життя в Україні. Кирило-Мефодієвське братство. Т. Шевченко.

Участь України в зовнішньополітичних акціях Російської імперії (російсько-турецька війна 1806-1812, приєднання Бессарабії до Росії, війна з наполеонівською Францією 1812 року).

Характер політики австрійського уряду щодо українців. Продовження реформ Марії-Терези Йосифом II, їх роль у розвитку національно-культурного життя Галичини та Буковини. Суспільно-політичний рух. "Руська трійця". Буржуазна революція 1848 року. Скасування кріпосного права. Головна Руська Рада.

9. Українські землі у II половині XIX століття.

Загострення соціально-класових протиріч. Селянські повстання. Скасування кріпосного права в Російській імперії. Буржуазні реформи 60-70 років та їх здійснення в Україні. Шляхи розвитку буржуазних відносин у сільському господарстві. Особливості завершальної фази промислового перевороту.

Культурно-просвітницький етап національного руху. Українофіли. В.Антонович. Громадівський рух і посилення репресій з боку царизму. Участь українців у польському повстанні 1863-1864 рр. в Україні, Валуєвський циркуляр. Емський указ. Криза громадівського руху. Діяльність російських народницьких груп в Україні. М.Драгоманов і зародження українського соціалізму. Революційно-демократичний рух. Поширення марксизму. Початок пролетарського руху.

Політико-адміністративний статус західноукраїнських земель. Народовська та москвофільська течії національно-визвольного руху. Криза культурницьких рухів. І.Франко, М.Грушевський. зародження національно-політичного руху в Україні. Поява українських політичних партій.

Тема 10. УКРАЇНА НА ПОЧАТКУ XX ст.

Політичний і соціально – економічний розвиток Україна у складі Росії та Австро-Угорщини..

Проблеми становлення та консолідації української нації. Політичні партії та їх практична діяльність у створенні національної державності.

Розвиток культури на початку XX ст.

Тема 11. УКРАЇНА В РОКИ ПЕРШОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ.

Україна в геополітичних планах країн Антанти і Троїстого союзу. Ставлення населення і політиків до війни.. Формування легіону Українських січових стрільців.

Воєнні дії на території України у роки війни.

Тема 12. УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВНІСТЬ В 1917—1921 РОКАХ

Початок Української революції. Політичні партії в підросійській Україні. Утворення Центральної Ради. Початок українізації армії.

Український національний Конгрес. I і II Універсали Центральної Ради. III Універсал. Проголошення УНР. Всеукраїнський з'їзд Рад. Боротьба більшовиків із УЦР.

IV Універсал.

Мирний договір у Брест-Литовську. Гетьманський переворот. П. Скоропадський. Внутрішня та зовнішня політика Української Держави.

Утворення Директорії. Відновлення УНР. Отаманщина.

Проголошення ЗУНР. Злука УНР і ЗУНР.

Тема 13. УКРАЇНЬСЬКА РСР В УМОВАХ НОВОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ (1921—1928рр.)

Політика «воєнного комунізму».

Утворення СРСР. Статус України.

Голод 1921—1923 рр. Впровадження непу в Україні.

Політика влади у царині культури. Українізація (коренізація).

Релігійне життя в Україні.

Тема 14. ЗАКРІПЛЕННЯ РАДЯНСЬКОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ (1929—1938рр.)

Перехід до форсованої індустріалізації. Директивне господарювання.

Хлібозаготівельні кризи 1927—1929 рр. Перехід до суцільної колективізації. Розкуркулення. Доля приватних сільських господарів та їхніх господарств. Зміни у житті, побуті й психології селян.

Голодомор 1932—1933 рр. в Україні. «Закон про п'ять колосків». Хлібозаготівлі та їх суть. Масштаби та наслідки Голодомору. Демографічні втрати. Закон України «Про Голодомор 1932—1933 рр. в Україні».

Становище у галузі освіти. Досягнення науки та гальмівні чинники її розвитку. Література і мистецтво. «Розстріляне відродження». Політика держави щодо церкви та її наслідки. Ліквідація УАПЦ.

Тема 15. ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ В 1921—1939 рр.

Правовий статус Східної Галичини та українських північно-західних земель у складі Польщі. Політична ситуація. «Пацифікація». Розгортання українського націоналістичного руху. Утворення Української військової організації та Організації українських націоналістів. Українські політичні партії. Культурне життя.

Українські землі у складі Румунії. Економічне і соціальне становище українського населення. Діяльність українських політичних партій і рухів. Культурне життя.

Становище Закарпаття у складі Чехословаччини. Економічне, соціальне та культурне життя. Течії у громадсько-політичному житті українців: русофільство, русинство, українофільство. Карпатська Україна. «Карпатська Січ». А. Волошин.

Тема 16. УКРАЇНА В РОКИ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ (1939—1945рр.). НІМЕЦЬКО – РАДЯНСЬКА ВІЙНА (1941—1945 рр.)

Україна в геополітичних планах СРСР і Німеччини. Радянсько-німецькі договори 1939 р. Початок Другої світової війни. Вступ Червоної армії на територію Західної України. Радянізація західних областей України. Депортації. Становище в Україні в 1939 — у першій половині 1941 р.

Напад Німеччини на Радянський Союз. . Відступ Червоної армії. Мобілізаційні заходи та евакуація. Військові події 1941—1942 рр. Окупація України.

Нацистський «новий порядок». Життя населення України в умовах окупації. Колабораціонізм. Концтабори та масове знищення людей. Голокост. Остарбайтери. Життя в евакуації.

Рух Опору та його течії. Розгортання радянського партизанського руху. Утворення УПА.

Початок визволення України. Бої на Лівобережжі. Звільнення Києва. Звільнення Правобережної та Південної України. Примусове виселення з Криму в східні регіони СРСР татар, греків, вірмен.

Завершення вигнання окупантів з України. Внесок українського народу у перемогу у Другій

світовій війні. Становище в західних областях.

Тема 17. УКРАЇНА В ПЕРШІ ПОВОЄННІ РОКИ (1945 — ПОЧАТОК 50-х років)

Адміністративно-територіальні зміни. Україна в ООН та міжнародних організаціях. Відбудовчі процеси у господарстві. Голод 1946—1947 рр. Зміни в житті та побуті населення.

Відновлення політики радянзації в західних областях України. Придушення визвольного руху 1944—1954 рр.

Операція «Вісла».

Особливості суспільно-політичного життя. Освіта. Наука. Література і мистецтво.

Тема 18. УКРАЇНА В УМОВАХ ПОЛІТИЧНОЇ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ЛІБЕРАЛІЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА (1953—1964рр.)

Входження Кримської області до складу УРСР.

XX з'їзд КПРС і початок лібералізації. Реабілітація жертв сталінських репресій. Ставлення в суспільстві до діяльності М. Хрущова. Загострення боротьби серед вищого партійного керівництва України.

Зміни в управлінні господарством. Розвиток промисловості. Аграрна політика у другій половині 50-х — першій половині 60-х рр. XX ст. Нові явища у соціальній сфері. Зрушення у повсякденному житті населення.

Науково-технічна революція. Реформи освіти. Здобутки науки. Посилення русифікації. «Відлига» в українській літературі та у мистецтві. «Шістдесятництво» в українській культурі.

Зародження дисидентського руху в Україні та його особливості. Релігійна політика.

Тема 19. УКРАЇНА В ПЕРІОД ЗАГОСТРЕННЯ КРИЗИ РАДЯНСЬКОЇ СИСТЕМИ (СЕРЕДИНА 60 — ПОЧАТОК 80-х років XX ст.)

Політико – ідеологічна криза системи. Згорання демократичних процесів. Діяльність в Україні П.Шелеста і зміщення його з посади першого секретаря ЦК КП(б) України. Діяльність В.Щербицького.

Русифікація.

Спроби реформування економіки в другій половині 60-х років XX ст. Посилення бюрократичного централізму. Економічне становище УРСР у 70-х — на початку 80-х років XX ст.

Зміни в соціальній та національній структурі населення.

Освіта. Здобутки і проблеми науки. Розвиток літератури. Форми діяльності дисидентів, їх політичні вимоги та боротьба за національне визволення. Суперечливі тенденції в розвитку українського мистецтва.

Активізація опозиційного руху в другій половині 60 — на початку 70-х років XX ст. Форми діяльності дисидентів, їхні політичні вимоги, боротьба за національне визволення.

Тема 20. РОЗПАД РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ І ВІДРОДЖЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ ТА (1985—1991р.)

Перебудова та її особливості в Україні. Чорнобильська катастрофа.

Стан економіки. Рівень життя населення. Розгортання страйкового руху.

Формування багатопартійної системи.

Формування національних громадських організацій і об'єднань. Релігійне відродження.

Вибори до Верховної Ради УРСР і місцевих рад 1990 р. Декларація про державний суверенітет України. Загострення політичного протистояння. Спроба державного перевороту в СРСР.

Проголошення незалежності України, Референдум 1 грудня 1991 р. і вибори Президента України. Розпад СРСР і створення СНД.

Тема 21. УКРАЇНА В УМОВАХ НЕЗАЛЕЖНОСТІ

Державотворчі процеси: особливості розбудови законодавчої, виконавчої та судової влади в Україні. Прийняття Конституції України (1996 р.). Становлення інституту президентства в Україні.

Стан господарства після розпаду СРСР. Спроби реформування економіки. Роздержавлення, приватизація та фінансова система України. Соціальне та економічне становище населення. Еміграція.

Здійснення аграрної реформи. Включення населення у ринкові відносини. Кроки до інтеграції української економіки у європейський та світовий економічний простір.

Демографічні зміни. Соціальна диференціація суспільства. Міжнародні відносини.

Політичне життя в Україні на початку XXI століття. «Помаранчева революція». Революція гідності. Військова агресія Росії. Анексія Криму. АТО.

Основні чинники та особливості розвитку культури в Україні. Модернізація національної системи освіти. Основні тенденції розвитку науки. Здобутки української літератури і мистецтва. Фізична культура, спорт. Досягнення і проблеми української культури на початку XXI ст.

Стан навколишнього середовища та проблеми охорони довкілля. Подолання наслідків Чорнобильської катастрофи. Міжнародне співробітництво у сфері охорони довкілля. Екологічні проблеми початку XXI ст. Основні чинники та особливості релігійного життя України в умовах незалежності. Взаємовідносини державної влади та релігійних конфесій.

Основні принципи зовнішньої політики незалежної України. Україна в міжнародних організаціях. Пошуки зовнішньополітичних орієнтирів на початку XXI

Критерії оцінювання знань вступників:

на вступному випробовуванні з «Історії України» для зарахування на навчання для здобуття освітнього ступеня «Молодший спеціаліст», що проводиться у формі співбесіди для категорій вступників, яким таке право надано згідно Правил прийому до ПКХТ НУХТ у 2018 році

На випробовуванні вступнику пропонується відповісти на два питання та виконати десять тестових завдань за програмою вступного випробовування.

Відповідь оцінюється **«Склав»**, якщо вступник продемонстрував компетентності: хронологічну, просторову, інформаційну, логічну, аксіологічну, мовну, виявив вміння критично мислити. Можливі незначні помилки у вигляді неповної відповіді, неprincipові помилки при виконанні завдань.

Відповідь оцінюється **«Не склав»** якщо вступник виконав менше половини завдань білета.

Програма вступного випробовування та критерії оцінювання знань розроблені екзаменаційною комісією.

Особи, які отримали оцінку «Не склав», до наступних випробовувань не допускаються

Голова екзаменаційної комісії

Л.Я. Грінченко

Критерії оцінювання знань вступників:

на вступному випробовуванні з «Історії України» для зарахування на навчання для здобуття освітнього ступеня «Молодший спеціаліст», що проводиться у формі вступного іспиту для категорій вступників, яким таке право надано згідно Правил прийому до ПКХТ НУХТ у 2018 році

Вступне випробовування оцінюється за 200-бальною шкалою. Воно складається з двох завдань і десяти тестів. Кожне теоретичне завдання оцінюється від 0 до 50 балів. Кожен тест оцінюється у 10 балів. Результуючий бал вступного випробовування визначається як сума балів, отриманих за кожне завдання і тест

Оцінювання теоретичного питання

50 балів за завдання виставляється, якщо вступник продемонстрував компетентності: хронологічну, просторову, інформаційну, логічну, аксіологічну, мовну, виявив вміння критично мислити. Можливі незначні помилки.

40 балів за завдання виставляється вступнику, якщо вступник виявив дещо обмежені знання з програмного матеріалу, достатній рівень умінь і навичок, вміння вільно виконувати завдання, чітко та вичерпно відповідати на поставлені питання, правильно і обгрунтовано формулювати висновки, допустив окремі несуттєві помилки та неточності.

30 балів за завдання виставляється, якщо вступник засвоїв основний програмний матеріал, володіє необхідними вміннями та навичками для вирішення стандартних завдань, проте, при цьому допускає неточності.

20 балів за завдання заслуговує вступник, який слабо володіє основним програмним навчальним матеріалом, питання розкрив частково, думки виклав не послідовно, володіє необхідними вміннями і навичками для вирішення стандартних завдань, проте допускає суттєві неточності.

10 балів за завдання виставляється, якщо вступник виявив обмежені знання основного навчального програмного матеріалу, допустив суттєві неточності та принципові помилки під час виконання завдань, не надав відповідь на завдання, не володіє необхідними знаннями, вміннями, поняттями.

0 балів за завдання виставляється, якщо вступник не виявив знання з основного навчального програмного матеріалу, не надав відповідь на питання, не володіє знаннями, вміннями, навиками.

Оцінювання тесту

10 балів виставляється за правильно розв'язане одне тестове завдання.

0 балів виставляється за неправильно розв'язане одне тестове завдання.

Вступне випробовування вважається не складеним, якщо сумарно вступник набрав менше 100 балів.

Програма вступного випробовування та критерії оцінювання знань розроблені екзаменаційною комісією.

Голова екзаменаційної комісії

Л.Я. Грінченко